

CBM
B

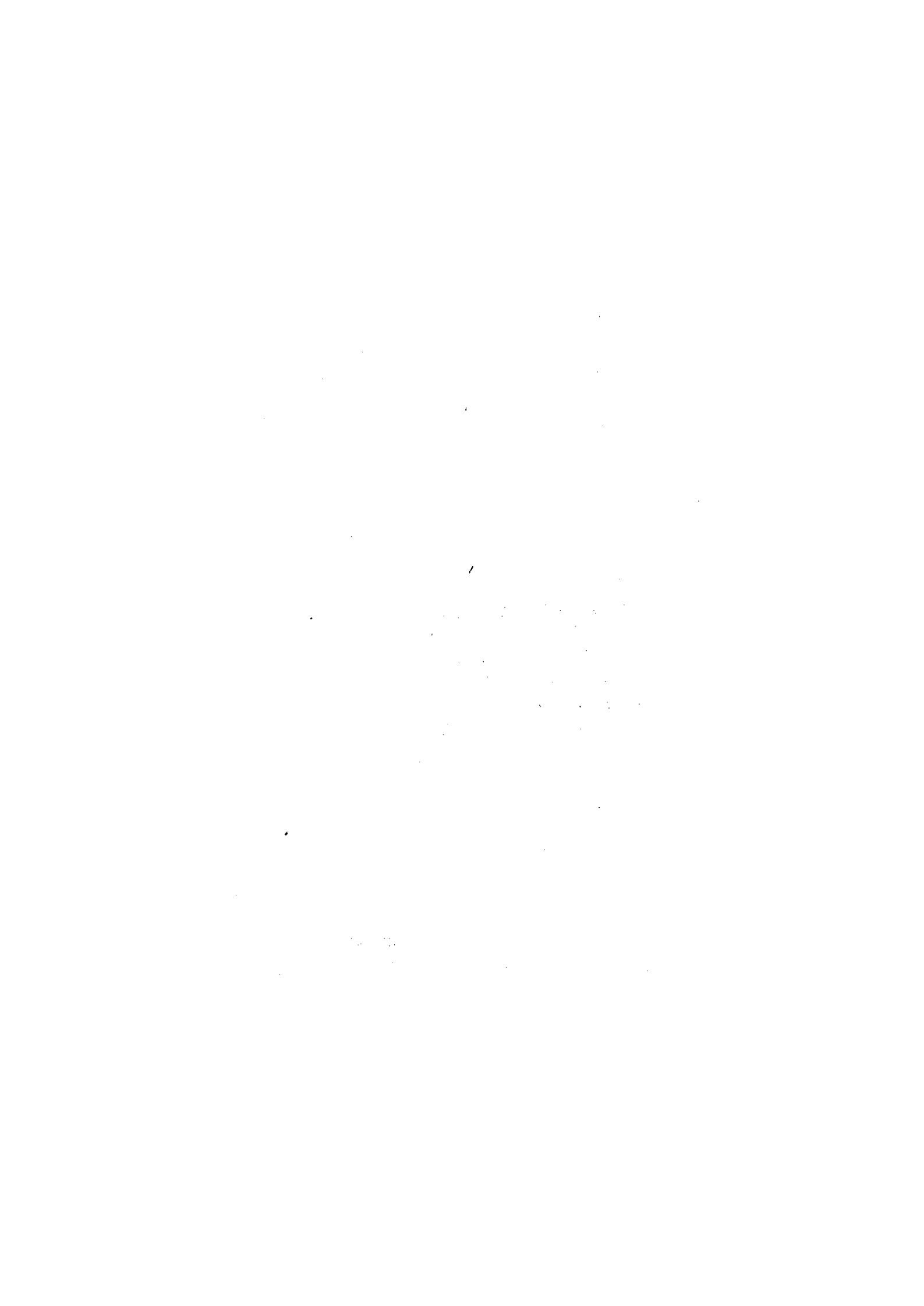
20995

ANTON BIJRENS

•
-EEN
HANDVOL
VERZEN

EEN HANDVOL VERZEN

*Dilectae
meae*

ANTON EIJKENS

EEN HANDVOL
VERZEN

Katholieke Universiteit Brabant	
Basismummer	912879
Signatuur	365 A 54

21
F51

Provi
Kun
in
's-H

VLAAMSCHE BOEKCENTRALE - ANTWERPEN
NEDERLAND'S BOEKHUIS - TILBURG

32511

VOOR DE BEMINDE

Mijn liederen zijn gering als schaamle kinderen,
die voor een aalmoes komen zingen aan je raam,
als 't daglicht in de straat begint te minderen
en aan de avondlucht de eerste sterren staan.

Wie zal mij in mijn schamelheid verhinderen
mijn leed en vreugd te komen zingen aan je raam?
Ik weet: jij kunt het lied van schaamle kinderen
niet zonder mildheid langs je venster laten gaan.

BRUIDSVAART

De kerselaars bloeiden hun zuiverste bloei
en de wind, die honing en meidoorn woei,

was als een goed gids mij voorgegaan,
tot waar in de hemel de canada's staan.

Maar achter de canada's, kuis en blij,
ging een stille gestalte zingend voorbij;

haar stem klonk zuiver als van een kind,
dat niets dan de vogels en bloemen bemint :

„Nu is gekomen het uur van mijn reis
naar God en Geluk : een nieuw paradijs

ging open achter mijn vensterruit.”
Zij lachte de lach van een jonge bruid.

De blonde val van haar wuivend haar
droeg bloesems van de kerselaar;

de vogels trokken met haar mee
en langs de hekken het goedige vee.

Toen, luisterend naar Gods waaiende wind,
heb ik hevig haar reis en rijkdom bemind,

haar luidloos gaan door het middagland
en het witte wuiven van haar hand.

DE RUITER UIT THULE

Daar kwam een ruiter uit Thule
met drie bloemen op zijn hoed:
„Ach, waar zal ik vinden de koele,
die mij zo dwalen doet?”

Zijn paard droeg hem langs vrouwen
zo lokkend, dat niemand weerstond:
„Moet ik mijn leven lang rouwen
met schrale, ontberende mond?”

Zijn paard droeg hem langs stromen
zo groen als de rijke emerald:
„Waar vind ik een onderkomen,
straks als de avondkou valt?”

Zijn paard droeg hem door steden
zo blinkend als 't zuiverste goud:
„Waar rusten straks mijn leden,
als 't leven mij niet meer houdt?”

Zijn paard droeg hem door landen,
waar wisselden rijkdom en nood:
„Leeg blijven immer mijn handen
tot aan mijn bittere dood!”

Daar keerde een ruiter uit Thule
terug na zo menig lang jaar:
„Hier wacht mij nog slechts de koele
grond van de perzikelaar”

SCHALKS ARCADIA

Kom, mijn beminde, kom: de dalen groenen;
kom, talm niet langer aan je vensterraam,
want aan de geur en pracht der bloemfestoenen
herinnert spoedig slechts nog maar een naam.

Kom, mijn beminde, kom: de vogels zingen;
kom, talm niet langer en ontsluit je deur,
want als de roeken rond de daken kringen,
komt stil de weemoed met zijn traag geneur.

Kom, mijn beminde, kom: mijn hart gaat open;
kom, talm niet langer aan je vensterraam,
want als 't verlangen later komt geslopen
tot aan je schoot, ben ik misschien gegaan!

WIE WEET?

De avond klimt de bomen in,
wie weet, mijn lief, wie weet,
staat aan de wending van de weg
een glanzend paard gereed.

Zijn manen wuiven in de wind,
wie weet, mijn lief, wie weet,
draagt het ons samen naar het land,
waar droefheid vreugde heet.

En is het maar een droom, mijn lief,
en staat het niet gereed,
ik zal u kussen eens zo mild,
wie weet, mijn lief, wie weet!

VERTREK

De wind, de zee en de meeuwen:
mijn lief, ons schip ligt klaar;
laat alle bloesems nu sneeuwen
in de koele wrong van je haar.

Laat alle appels nu blozen
op de donzen huid van je wang;
laat geuren sering en rozen
in 't kleed, dat ik je omhang.

De wind, de zee en de meeuwen:
mijn lief, ons schip ligt klaar;
we reizen voorbij de eeuwen
en alle verlangen wordt waar.

VASTENAVOND

Nu heel de stad vol lampionnen hangt
en overal muziek klinkt uit de ramen,
wie zou voor één heel kort moment niet wanen,
dat werkelijk wordt al wat ons hart verlangt?

Nietwaar, vergeten hebben wij de namen
van vrouw en vrienden, vreugde en verdriet,
die daaglijks met hun rekeningen kwamen
en wie meestal gezegd werd: „'k Heb het niet.”

God zal 't vergeven, wat ons hart verlangt:
één kort moment vergeten alle namen
en zich van alle leed verlost te wanen,
nu heel de stad vol lampionnen hangt.

HET VERLOREN PARADIJS

Waarom ik heel alleen ging, weet ik niet:
het raam was helder van een gouden zon
en op een heuveltop in 't blauw verschieft
roerde een slanke herdersknaap zijn trom.

Een kudde gemzen sprong langs 't heuvelpad
als tripten saters op de fluit van Pan;
het meer lag als een dansvloer spiegelglad,
waarop een stoet van nimfen dansen kwam.

Jij sliep zo rustig . . . Haastig ging ik door
het stadje, dat ontwaakte uit zijn slaap,
en krom het pad langs, waarop kort tevoor
de gemzen dansten naar een herdersknaap.

De vogels, die zich baadden in de dauw,
zagen verwonderd naar mijn droef gezicht
en vlogen met mij mee naar 't glanzendblauw-
glazuren dal, waar niemand ooit van wist.

Het dal ging open als een toverdeur:
een meisje sprong mij lachend tegemoet
en liet mij raden aan haar zoete geur
de bloesem van mijn eerste minnegroet.

De lucht blonk helder. In haar ogen stond
het pril geluk van lang voorbije tijd,
toen jij door 't korenveld ging, stil en blond,
voorbij de grenzen van de eeuwigheid . . .

„Waarom,” sprak zij, „ziet gij mij zo lang aan
en beeft uw mond van machteloze pijn?
Alle geluk moet ons in smart vergaan,
opdat een eeuwiger ons deel zal zijn.

De schaal is hard en bitter, maar de vrucht
schenkt zoetheid aan de wrangstgebeten mond:
Wees nooit voor de herhaalde dood beducht,
want elke dood doet een geboorte kond”

Het was als stroomden door het koele dal
duizend rivieren. Zie, zij ging mij voor
door elke stroom, door elke waterval,
tot zij zich in het vliegend schuim verloor

Waarom ik heel alleen ging, weet ik niet:
het raam was helder van een gouden zon.
Mij riep jouw stem terug naar het gebied,
waar niemand ons geluk verstoren kon.

ONTMOETING

Ik had maar de kortste weg genomen,
een weg vol distels en woekerkruid,
want de avond viel dichter in de bomen
en de wind blies langzaam de sterren uit.

Maar aan de rand van een bloeiende tuin,
geurend van appels, pruimen en peren,
blies een bultenaar op zijn kranke bazuin:
„Kunt gij het geluk uw rug toekeren?”

Hoe vreemd: teruggaand heb ik genomen
de langste weg, langs de hoogste bomen.

ET ECCE TERRAE MOTUS

Apocalyps VI, 12-7

Als snel het Vuur de wereld schroeit,
de laatste vreugd in pijn verbloeit
en zwavelblauwe diepten gapen,
waar eens een trotse toren stond
of lustprieel, dat mond aan mond
mij en mijn zoetelief zag slapen,
zult Gij dan komen, blinkend-blank,
met fluit en trom en cimbelklank?

Als bloedend aan de wilde kim
de maan verrijst in veeg geglim
en door de weggescheurde luchten
de sterren vallen, vlaag na vlaag,
als blaren van een dode haag,
vergeefs de mensen 't sterven vluchten,
zal ik verrijzen, blinkend-blank,
met fluit en trom en cimbelklank?

VERGANKELIJKHEID

I
Vruchteloos houdt gij geborgen
binnen uw muren de schat
van uw jeugd, vriend: elke morgen
valt aan je venster een blad.

II
Deze mat zijn verblijden
aan een kus en een glas wijn;
die aan zijn pot met schijven
en géne aan 't godkennend brein.
Ik vraag u, of gij in hun graven
't verschil ontdekt van één grein?

III
Omdat het lot van ons allen:
dronkaard, vrek of klerk,
niet beter uit zal vallen
als een trieste, verregende zerk,
laat ik de mensen kallen
en houd den kellner aan 't werk!

DE ZERK

Verscholen tussen cypressen
een klein, verwilderd prieel.
Mijn lief, zij schudt haar tressen
en lacht met heldere keel.

Diep in het dal roepen klokken
een zwarte stoet naar de kerk.
Ik streel haar glanzende lokken
en zie in het onkruid een zerk:

Twee namen, verweerd door de regen
en wind van vierhonderd jaar,
houden mijn vrolijkheid tegen:
mijn lief met je glanzende haar.

Hun lichaam, dat heerlijk bloeide,
hield de liefde niet meer bijeen.
De vlam van de fakkel verschroeide
hun mond en hun leven meteen.

En diep in het dal deze klokken:
wie roepen zij naar het graf? —
Mijn lief loopt met wuivende lokken
zorgloos het pad voor mij af.

AVOND IN DE HERFST

Zo nutteloos als regen op
de uitgeleefde zomerblaren
rilt aan mijn slaap de zieke klop
van leven, dat niet wil bedaren.

Mij rest niets meer dan nutteloos,
omdat ik niets meer kan verklaren,
het diep verval van blad en roos
met moede ogen aan te staren.

Zo nutteloos, dat ik de tijd,
waarin wij gans gelukkig waren
en leefden in vergetelheid,
zelfs niet meer zuiver kan bewaren.

WAAROM?

Zo zwaar van zonde was ik nimmer, Heer:
tot aan de boord geladen als een aak
zwalk ik de kust langs tot de laatste baak
voorgoed mij prijsgeeft aan het stormend weer.

Aan lij en loef rijst klip na klip. Ik laat
het stuur ontglippen aan mijn koude hand;
herinner bliksemsnel het blauwe land,
waarin ik zwijgend ging met blank gelaat;

herinner bliksemsnel als een die weet:
„Dit alles is voorgoed, voorgoed gedaan.” —
en zie het vaartuig langzaam overslaan:
„Sluit nu uw ogen en verdrink uw leed.”

Maar steeds weer rijst het tussen klip en strand
gehavend en besmeurd. Wat wilt Gij, Heer?
Waarom laat Gij mij zinken keer op keer
en brengt mij telkens weer in zicht van 't land?

AVOND

Ik weet niet, of ik gaan of blijven moet,
en laat haar handen glippen.
Traag stijgt de weeë smaak van as en bloed
naar mijn gebarsten lippen.

Haar schoot glanst rijp als maanlicht en haar mond
roept mij verlokkelijk tegen.
Maar ik loop eenzaam als een zieke hond
te kreunen in de regen.

GIJ MOET NIET SCHREIEN

Gij moet niet schreien, lief, de dood
wiegt ons in sluimer als een kind,
dat, onbezorgd na spel en brood,
in bed het paradijs hervindt.

Indien gij schreit, schrei, dat ons hart
de zin verloor van vreugde en leed
en door hun wankelheid verward
zichzelf voor eeuwig eenzaam weet.

DE SLAPENDE

Gij slaapt in 't gras en weet niet van de pijn,
die als een dreunend escadron
de donkre gangen van mijn bloed doorschrijdt.
Gij slaapt in 't gras en keert u slapend om.

Nu kniel ik neer en streel uw blanke hoofd,
waar 't haar een smalle schaduw werpt,
en voel uw zachte huid als warmgestoofd
en geurig fruit, dat rijpt op boerenerf.

En bijna stoort mijn speelse hand de rust,
waarin gij, klein, onschuldig kind,
beveiligd voor het jagen van mijn lust,
de vreugden van het paradijs hervindt.

Beschaamd glijdt zij terug in 't koele gras;
diep in de struiken ruist een bron
en doet alsof ik gans onschuldig was.
Gij slaapt in 't gras en keert u slapend om.

MIJN DOOD

Wanneer mijn ogen stervend breken
en op het dek mijn hand verglijdt,
wil met een glimlach, meisje, spreken
de woorden van die eerste tijd

Wijnrood stijgt aan het raam de morgen
en fluistren zal ik: „Schenk de wijn
en houd je tranen goed geborgen:
mijn sterven mag niet somber zijn.”

Want wordt niet welgemoed gedronken,
als 't schip voltooid de werf verlaat
en in zijn element gezonken
voor eeuwig aan het zwerven gaat?

Zo ik, mijn lief; je moet niet treuren
en vrezen voor de grijze dood:
hij zal mij op zijn schouder beuren
en dragen naar het morgenrood.

Daar wacht ik je, totdat mijn zingen,
dat helder in je kamer luidt,
je aarzig naar de dood zal dwingen
zoals naar 't feest een kleine bruid.

Niet lang zal, meisje, 't aarzlen duren,
want weten zul je: ginds wacht mij,
vergeten alle aardse uren,
het eeuwig zwerven aan zijn zij.

DE NIEUWE KANS

Nu ik de bladen in mijn handen neem,
waarop mijn pen in kort bestek de glans
en somberheid van vele jaren schreef,
denk ik weemoedig aan de schone kans,
die onbenut — waar is het? — liggen bleef.

Of lag zij nimmer binnen mijn bereik?
Ik tuur op 't schrift en in mijn ogen staan
de tranen, die ik nimmer heb geschreid,
toen het geluk van mij is weggegaan.

Maar schreien moet ik niet: een nieuwe kans
ligt in een leven, weerbaar tegen 't laag
bedrijf van elke dag met schild en lans
van trots en deemoed, weerbaar door gestaag
vervuld zijn van de god, die in mij danst.

BALLADE VAN DE EEUWIGE VROUW

Heer Adam, die met grage mond
de vrucht van Eva hebt gegeten
en liggend in haar haren blond
het bloeiend Eden kont vergeten,
gij zongt als eerste zonder rouw:
de wereld laat ik voor een vrouw.

Heer Salomon, die weidse pracht
schiept in uw tempels en plantsoenen,
wat was dit alles, toen de nacht
u Sulam's teerste bruid zag zoenen?
Gij zongt als Adam zonder rouw:
de wereld laat ik voor een vrouw.

Heer Paris, die de vege vrucht
van Eris leit in Venus' handen
en voor vrouw Helena 't geducht
en roemrijk Troje liet verbranden,
gij zongt als Salomon zonder rouw:
de wereld laat ik voor een vrouw.

Heer Piramus, wie hoorde niet
't verhaal van uw langdurig smachten
naar Thisbe, tot de dood verried,
waarop gij heel uw leven wachtte?
Gij zongt als Paris zonder rouw:
de wereld laat ik voor een vrouw.

Heer Tristan, wien als diepste vreugd
de liefde immer heeft gegolden;
die stervend smaadde roem en jeugd,

opdat gij één waart met Isolde,
gij zongt als Piramus zonder rouw:
de wereld laat ik voor een vrouw.

Heer Jan van Brabant, ridder koen,
die tussen zwaard en luit uw dagen
verdeeld hebt, tot in 't prille groen
uw handen diep bedolven lagen,
gij zongt als Tristan zonder rouw:
de wereld laat ik voor een vrouw.

François Villon, die voor de galg
het vrouwlijk schoon niet kont vergeten,
gij badt niet voor uw eigen balg,
— de mensen mogen 't zeker weten —
gij zongt als Jan I zonder rouw:
de wereld laat ik voor een vrouw.

Heer Adam en Heer Salomon,
Heer Paris, Piramus en Tristan,
Jan Primus en François Villon,
ik volg u na op Venus' driespan
en zing als gij deedt zonder rouw:
de wereld laat ik voor een vrouw.

ENVOI: Gij allen, die de weelde weet
van rode mond en donkere ogen;
wie in een rijk of schamel kleed
een zoete stem houdt opgetogen,
zingt allen met mij zonder rouw:
de wereld laat ik voor een vrouw!

LAATSTE LIED

De lamp dooft. Tussen bei mijn handen
weerglanst de pit een kort moment:
ik geef mijn lied en leed uit handen
en lig strak naar de dood gewend.

De een vroeg naar een ruiker bloemen,
de ander naar een brok muziek:
de dood is daar, wat baten bloemen ?
de dood is daar, wat baat muziek?

Blijf niet bij mij; ik draag mijn schulden
en vreugden eenzaam in de dood.
Gij moet mijn sterven niet vergulden:
mijn leven was één lange nood.

Kom nu maar, dood, gij moet niet wachten,
toldat de eerste lijster fluit:
het zou mijn sterven niet verzachten.
Kom nu maar, dood, en draag mij uit.

LIED

Daar geurt de wijn, hier geurt het hooi,
wat maakt dit voor verschil:
men voelt zich overal content,
als 't lief zich voegen wil.

Is zij kastanjebruin of blond,
is 't linde of plataan
waaronder men zich nedervlijt,
wat komt 't er op aan,

als 't lief maar licht en zorgloos is,
de wereld wijd en ver,
want overal bloeit aan de lucht
de klare Venusster.

VROUW

Noem mij uw naam niet, blijf voor mij
alleen de geur van het geluk,
want alles breekt de droefheid stuk
als schepen in een brandend tij.

Laat mij slechts kijken naar uw mond
en strelen met mijn hand uw haar,
want dieper schuilt het veeg gevaar
als scheerling in een brakke grond.

Noem mij uw naam niet, noem hem nooit
en schenk mij slechts uw licht genot,
want alles blijft hier onvoltooid:
in droefheid rijpen wij voor God.

HET GEZEGENDE UUR

Wat ik vanavond doe, schijnt vreemd en zinloos:
wat drinken en wat roken en wat luieren,
terwijl de blaren vallen van de laatste roos
en aan mijn benen zich mijn hond komt schuieren.

Maar alles, wat ik heb gevoeld aan vreugd en pijn,
— de oogst wordt wichtig van zooveel voorbije jaren —
proef ik weer hevig in de smaak van rook en wijn,
het strelen van mijn hond, het vallen van die blaren.

En dichter schuif ik bij het vrolijkvlammend vuur
en laat de wind en regen loeien aan de ramen.
Ik moet U danken, God, voor dit gezegend uur,
dat mij ten deel valt zonder mijn verdienste. Amen.

COLOPHON

„Een handvol verzen” van
Anton Eykens werd gezet
uit de 10-punts Cochin
en gedrukt op de per-
sen van Blikman
& Sartorius
Amsterdam
in 't jaar
1946

